

Helyi díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII-ik kör, 11. rag-
ntca, 337-ik házszám.
Ugy a kéziratok,
mint a hirdetések
ott vétetnek fel.
„Nyilttér” sora 15 kr.
Kisebb hirdetések
minden szó után 5
kr. és a kincstári ille-
ték számítatik.

Iskolát Palicsra.

Fürdőintézetünk környéke napról-napra inkább népesedik és a gyermekek száma is ehhez képest szaporodik úgy, hogy ma Palics környékén 100-nál több gyermek van a ki iskoláztatásban nem részesül. Tudjuk mi jól, hogy a hatóság ez idő szerint százezerre költ a népiskolákra, de nem a magáéból teszi, hanem újabb és újabb kölcsönöket vesz fel s abból költ.

Ez ideig jó voltak szennyes földes szobák iskoláknak, tűzveszélyes, egészségtelen szobák olyan árak mellett, hogy a házigazdáknak a házbér legalább is 25—30 százalékot jövedelmezett. Most palotákat építenek az igaz, de a mig egyik helyen palota fog állani, a másik helyen gunyhó marad, a harmadik helyen pedig még gunyhó sincs az apró gyermekek iskoláztatására.

Ezt az építkezési tervet nem jól osztották be, de ha már megvan: egyes helyekre adjanak legalább az eddigi iskolák után gunyhókat.

Palics ezt különösen megérdemli.

A második próbaszónoklat a helybeli zsinagógában.

Ismét egy lélekemelő jeles magyar szónoklatot hallottunk az izr. templomban dr. Spira rabbijelölttől és így már két magyar szónoklat fölött mondhatunk összehasonlító ítéletet. Valóban nehéz itt az egyiket a másik fölé helyezni, mert mindkettőnek oly jeles szónoki tulajdonságai vannak, hogy bármelyiküket bármikor szívesen hallgatjuk. Dr. Venetianer a higgadt, méltóságteljes, csillogó nyelvű szónok méltán foglalhat helyet a fenséges eszméktől forrongó agyu, mély tudományu dr. Spira mellett. Amannak beszéde lapunkban már volt ismertetve, emezé pedig fényes ítélőtehetségről tanuskodó eszmékkel és gyönyörű hasonlatokkal fűszerezett összehasonlítása a zsidó népcsaládi, vallási és művelődési viszonyainak a régi és a mai korban. Ellentétbe állítja a régi cziczomázatlan, de őszinte vallásosságot a maival, mely gyönyörű imaházakban, fényes segédlettel, de nem a szívből jöve nyilatkozik meg, ellentétbe állítja továbbá a zsidók régi, kölcsönös szereteten és vonzalmon alapuló mintaszerű családi életét a mai családi életnek a szív és lélek elridegüléséből származó ferdéségeivel, a zsidók mai oktatási módját és tudományosságát a régivel, a mely a saját törvénykönyvünk és istentől sugalmazott többi tanaik teljes ismeréséből állott és a szívre és lélekre ható erejével a zsidó népet annyi év-

ezreden át fenntartotta, míg a legújabb korban a zsidó szülők gyermeküket kora ifjúságában a modern tudományokkal tömik teli, a nélkül hogy az igazi zsidó tudományok felé csak valamennyire is irányoznák figyelmét és így a szív művelését elhanyagolják, miért is ebből a szeretet, az érzés kihál és így az egyén maga is elhervad, elpusztul a szeretet és vonzalom éltető melegének hiánya miatt.

Ezen beszédet a multkor hallottal összehasonlítva, végtére is azon eredményre jutunk hogy a méltányosság tekintetében nehéz munkát fog végezni az izr. hitközség, ha majdan e két tudós férfiú közül kell lelki pásztorát hosszu időre megválasztania.

... a ... J.

Sport.

Az „Achilles-Sport-Egylet” és a „Szabadkai Torna-Egylet.”

Folyó évi május elsején tartotta meg először az aszfalt verseny pályán megnyitó versenyeit a melyek következőleg folytak le:

I. Tanulók futó versenye: Távolság 200 m. első Gruber Gyula I. a. 2. Schlesinger Henrik II. a. 3. Peck József. II. Felnőtt tanulók futó versenye: Táv. 91.3 m. (100 yard.) Első: Koch József V. oszt. 14 mp. alatt. 2. Kászonyi Gyula. III. Sikfutás. Táv. 91.3 m. első Matkovich Miklós 11 mp. alatt, 2. Hankó Béla. IV. Kezdők velőczipéd versenye: Táv.

czélokra kiválóan alkalmasnak mutatkozik. Gyógyjavallatai: Görvélyes (scrophulosis) megbetegesedések, mirigydagatok a nyakon, görvélyes szem és bőrbántalmak, izzag, fakadék, nemkülönbén egyéb idült bőrbajok, különös gyógyhatása a köszvény s idült csúznál, sikerrel használható idült izzadmányok s a medenczebeli szervek idült megbetegedéseinél; a park kellemes, üde levegője vérszegény és sápkóros valamint üdülő betegeknek egyéb megfelelő gyógymóddal összekötve felette hasznos.

A fürdő gyógyeszközeit

képezik férfiak és nők számára külön két 60—60, öltöző kabinettel, toliette- és nyughelyiséggel ellátott tükörfürdő, mely egyszersmind uszásra alkalmas szabadfürdőt is magában foglalja; továbbá külön épületben a tó vize felhasználásával 24 szobából álló, magános és kettős márványmedencze és fakadás meleg fürdő, zuhanynyal s megfelelő butorzattal berendezve. Orvosi rendeleltre szükség és kívánat szerint villany-, ivó és étrendi gyógymódok tartatnak. A fürdőnek kézi gyógytára van, melyet a fürdőorvos kezel, ki állandóan itt lakik, rendelő-órát (d. e. 10—12, d. u. 3—5) az alsó földszintes épületben tartja, kívánatra magán lakásokban is igénybe vehető.

(Folyt. köv.)

TÁRCSA.

Palics fürdő.

(Gyógy-, üdülő- és szórakozási hely Szabadka szabad kir. város közelében.)

Már e század elején gyógyerejéről a környéken, utóbb országsherte híressé s látogatottá lett szikes és konyhasós szabad tó, melynek partján terjedelmes árnyas parkban vannak fürdőépületek, vendéglakások vendéglőkkel elhelyezve, közelében számos stylszerüen épült villa s nyárilak, disz és gyümölcskertekkel. A tó vize kitünő és különös hatásnak bizonyult a görvély-kor minden alakjainál, főleg gyermekekénél, idült csúznál és köszvénynél, bőrbajoknál s a medenczebeli szervek idült bántalmainak eseteiben; a park üde levegője, árnyas és szabad sétányai üdülőknek, vérszegénynek alkalmas tartózkodási helykép kínálkozik, hol egyébként többféle szórakozási alkalom és eszköz is áll a t. cz. fürdő-vendégek rendelkezésére. Vasuti állomás (Szabadka Szeged között, előbbivel távirtdán kívül telephonnal is összekötve); posta helyben.

Állandó fürdőorvos: Dr. Révfy Jenő.

Fürdőevad: május hó 1-től szeptember hó végéig.

Palics Szabadkától, melynek törvényható-

sága alá tartozik s annak tulajdonát képezi, 7 kilométerre fekszik, Szabadkával és Szegeddel közvetlen összeköttetésben áll, mindkét helyről az évad alatt a rendes négyszeri vonat járason kívül egy reggeli és egy délutáni kéjvonat közlekedik.

A tó egyike az alföld legnagyobb szabad vizeinek (12009 kat. hold), gyógyerejét a környéken már e század elején ismerték és sikerrel használták, a tapasztalat útján szerzett gyógyeredménynek magyarázatát a tudományos vizsgálat adta meg a vegyelmezésben, mely szerint a tó vize egy literben tartalmaz:

Szénsavas natrium	3.1156	grammot
Konyhasó	1.2383	«
Szénsavas magnesium	0.3709	«
Szénsavas mész	0.0371	«
Szénsavas vasoxydul	0.0181	«
Szénsavas lithium	0.0081	«
Kénsavas kalium	0.0619	«
Kovasav	0.0643	«
Alposporsavas timföld	0.0173	«
Szerves anyag	0.1797	«
összesen	5.1797	grammot.

E szerint a palicsi-tó a hideg, égvényes, (szikes) konyhasós vizekhez tartozik, hőmérséke az évad alatt 13—25 R° között váltakozik; talaja a part közelében tömött fővény, beljebb majdnem fekete, kenőcsszerű iszap, mely gyógy-

2000 m. Első Szabó Jenő 4 p. 15 mp. 2-ik Peiczik Károly 4 p. 20 mp. V. Sulydobás távolba: (7½ kg.) első Matkovics Miklós 8 m. 50 cm. VI. Velocipéd verseny térelőnyvel. Táv. 5 ang. mfd. (8045 m.) Első Szabó Jenő 18 p. 26 mp. alatt. 2. Peiczek Károly 18 p. 45 mp. 3. Honkó Béla. VII. Nagy velocipéd verseny 10 ang. mfd. (16090) m. Első: Vaczula Rezső 37 p. 25 mp. 2. Szabó Jenő 38 p. 50 mp. 3. Stettner Gusztáv 39 p. 19 mp. alatt. De azonban meg kell hogy jegyezzük Szabó nem kapta ki a II. díjat miután csak stroman volt.

És végül még több futó és gyaloglási versenyek voltak a gymnasiumi tanulók részére, a melyekre nézve felhívjuk a b u z g ó torna tanár figyelmét, hogy a jövőben a tanulók részére ilyen nagy verseny járásokat és futásokat kerülje ki vagy hadja el egészen, mert az a serdülő gyermek ambíciója csak oda irányul, hogy a nyilvánosság toglalkozzék vele, de nem tudja azt, hogy ezen nagyragyagás életébe is kerülhet, a mint ez majdnem meg is történt egyik tanulóval, ki a nagy versenyfutás után olyan rosszul lett, hogy hosszabb ideig eszméletlenül hevert a gyepen és ez többekkel is kisebb nagyobb mértékben megesezt.

Irodalom, művészet.

Szerb színészet.

Kedden május 3-án Teodoszijevis Zorka úrhölgy a belgrádi szerb kir. színház énekesnőjének közkívánatra meghosszabbított harmadik és utolsó vendég fellépteül színre került: „A tékozló” Reimund színműve dalokkal 5 felvonásban és 9 képből. Teodoszijevis Zorka vendégművésznő szombali és vasárnapi fellépteivel szép játéka és szabatos éneke által meghódította a közönséget de különösen vasárnap a „Vörös hajú” előadása alkalmával zsuffoltig megtöltte a színházat. Ez alkalommal — a mi természetes is — nagyszámu magyar közönséget láttunk mely látható érdeklődéssel hallgatta végig az előadást. A szerb színészek megmutatták hogy a magyar dalokat és alakokat is jól tudják bemutatni s ezáltal igazolták mult számunkban hozott közleményünket mely szerint a „Vörös hajú” a maga eredetiségében bemutatják. Az alakítások játéka s dalok közönségnek szerbül nem értő rézél is teljesen kielégítette habár egyes szereplők az alakításban a magyar színésztől eltérő felfogást tanúsítottak ez az összbemutató nem hátráltatta. A címszerepet játszó vendég művésznő pedig a szerep drámai részét is érvényre tudta juttatni, s bebizonyította hogy nemcsak jó énekesnő hanem jó színésznő is. Az egész előadás különben lelkes hangulatban folyt le.

A szerb színészeknél még nem ütött be a mai kor blazirtsága, s mindig kiűt belőlük a temperamentum, de a közönség is (talán mert vasárnap volt s tömött ház) a szokottnál lelkesebb volt ami a számos taps kihívás zsvivózás és „é l j e n z é s b e n ” nyilvánult (mely utóbbi ezuttal tulsulyban látszott lenni).

A lelkes hangulat tető pontját érte midőn a közönség a második felvonás végén előforduló hatásos jelenet után a vendégművésznőt a lámpák elé hivta, s a függöny fellebenvén nyílt színpadra lépett a színi bizottság két tagja s rövid beszéd kíséretében gyönyörű babékoszorút és alkalmi ajándékot adott át a vendégművésznőnek, mit ő átvéve meglepő határozottsággal elmondott néhány meleg szóval meg is köszönt. A keddi előadás alatt szintén alkalmunk volt a vendég énekesnő, egyik legjobb szerepében hallani. Éneke

és alakítása ezuttal is gyönyörű volt. Ma színre kerül „Obilics Milos s a rigó mezei ütközés” történelmi dráma 3 felvonásban.

Jeles könyvek rendkívüli olcsó árak mellett, jó állapotban megrendelhetők *Heckenast G. utóda (Drodtleff K.)* kiadóhivatalában Pozsonyban.

Babics Kálmán, Széptan vagy aestetika. (n. 8-r. 321 l.) 2. frt 80 helyett csak 90 kr. Legjobb aestetika, nélkülözhetetlen minden művelt ember részére.

Fodor Dezső, Utasítás a házadó ügyekben, háztulajdonosok és házkezelők részére (n. 8-r. 56. l. 50 helyett csak 20 kr. Minden háztulajdonosnak ajánlható.

Karola. költeményei. (12-r. 162 l.) 1 frt 40 helyett csak 30 kr. Alkalmos ajándék hölgyek részére.

Király János, dr. A pozsonyi nagy-dunai vám és révjog története. Levéltári adatok nyomán. (n. 8-r. 178 l. 2 frt helyett csak 1 frt. Kitűnő legújabb forrásmű a magyar történelhez.

Kofrányi Adolf, dr. A Gräfenbergi hideg víz gyógy mód. Népszerű irányban tájékozásra a vízi kezeléssel (8-r. 212 l.) 1 frt 50 helyett csak 1 frt Kitűnő utmutató a hidegvízgyógy mód használatához, sokkal becsesebb mint Kneipp vizkurája.

Orbók Mór, Tréfás számtani feladványok gyűjteménye. Ifjak és más közbéliek hasznos szorakoztatásáral. (8-r. 80 l.) 50 kr. helyett csak 30 kr.

Orbók Mór, Tréfás mértani feladványok gyűjteménye. Ifjak és más közbéliek hasznos mulattatására kidolgozva. A szöveg közé nyomott 117 képpel. (8-r. 74 l. 50 kr helyett csak 30 kr. Tanulságos és mulattató gazdag tartalmu könyvek, a fiatalságnak és nevelő uraknak.

Paedagogiai Plutarch: Orbók Mór, Paedagogiai Plutarch. Jelesebb paedagogusak kiválóbb tranferfiak arezkép és életrajz gyűjteménye. I/II diszes kötet (n. 8-r. 564 l.) 4 frt helyett csak 2 frt. 50 kr. A nm. közoktatásügyi miniszterium által melegen ajánlva, a egy tanár urnak könyvtárából sem szabadna hiányozni.

Percs Sándor, Verses köszöntő könyv. Gyermekeknek. (16 r. 30 l.) 2 kr. helyett csak 10 kr. Szép tartalmu köszöntőkönyv, különféle alkalmakra.

Samarjay Károly, dr. A pozsonyi régi és új színház. Töredékek pozsony multja és jelenéről (magy. és ném. nyelv.) 2 képpel. (8-r. 54 l.) 40 kr. helyett csak 20 kr. Jókai-féle stílusban tartott vázlat, a legrégibb magyar színház felől.

Schulpe György, dr. Felhők és csillagok. költemények által magának új pártfogokat hódított.

Schulpe György, dr. Tanulmányok az irodalom, jog- és culturtörténet terén. (n. 8-r. 52 l.) 40 kr. helyett csak 20 kr. Minden művelt emberre nézve érdekes.

Tanítók évkönyve, Tanárok, tanítók s tanítóképző intézeti növendékek használatára. Szerk. Orbók Mór. 1 frt 20 helyett csak 3 kr. Költőibb és olcsóbb mint bármely jegyzőkönyv, képekkel. Alkalmi ajándék tanároknak.

Toth Sándor. d. Távol, közel. Újabb elbeszélések. (8-r. 206 l.) 1 frt 20 helyett csak 60 kr. 5 érdekes elbeszélés, a legjelesebb bírálatok kitűnőnek bizonyították.

Jó zeneművek csinos kiállításban: *Bánfi Sándor. Képek a pozsonyi ligetből. Diszes keringő (Walzer) 1 frt helyett csak 20 kr.*

Eisvogel Feri. 30 év után. Keringő 40 kr. helyett csak 20 kr.

Korbay Ferencz. Gyapjas bundám. Népdal irta Samarjay Károly 30 kr. helyett csak 20 kr.

Mader Rezső. Pozsonyi tűzoltó induló. 60 kr. helyett csak 20 kr.

Rudnyászhly János. Izabella csárdás. 50 kr. helyett csak 20 kr.

Rudnyászhly János. Kék ibolya. Lengyelke. Zongorára. 50 kr. helyett csak 20 kr.

Wolf Zsiga. Kereskedelem és ipar. Polka 40 kr. helyett csak 20 kr.

!! *Jeles könyvek és diszes kóták jó állapotban!!*

HIREK.

Esküvő. Haverda Mátyás főgymnaziumi igazgató leányát a kedves Margitkát f. hó 7-én vezető oltárhoz Spányi Ernő m. á. v. tisztviselő.

Az izr. hitközség a napokban végkép megkötötte Jakobovics Bélával az adásvevési szerződést a tőle vett Vojnics Dienes-féle telekre nézve, s így már most semmi akadály sem forog fenn arra nézve, hogy az építendő templom tervezetéhez hozzáfogjanak valóban gratulálhatunk a hitközségnek e sikeres jogügylethez, s kívánatos, hogy tervük minél hamarabb valósuljon.

(Május 1-e és az anyós.) A párisi «Figaro» a következő élcet közli;

A. Május 1-ét Párisban tölti?

B. Május 1-jét? Nem! El kell utaznom.

Sürgös ügyeket kell elintéznem a vidéken. De a házat anyósom fogja őrzeni.

Kossuth Radetzkyről. Kossuth Lajostól Helfy Ignác levelet kapott, melyben elküldte neki „Iratái” negyedik kötetének azon részét a hol Radetzkyről is megemlékszik s több adatot sorol föl, melyek azt hivatvák bizonyítani, hogy Radetzky a legkegyetlenebb hadvezérek közé tartozott. Kossuth nagyon elítélő hangon szól Radetzkyről.

Jelenet a templomban. Szegeden nagy felháborodást keltett a következő eset: Rózsa Ferenc Szeged belvárosi apát-plébános, Tasnády Antal szentesi polgármesternek protestáns hitre áttért nejét Szeged r. katolikus főtemplomából kiutasította. Tasnády né mint keresztanya jelent meg a templomban az újszülöttel, mire Rózsa így szólt hozzá: „Önnek nincs helye a mi egyházunkban, ön mint hittagadó a mi egyházunkból ki vae átkozva. Nagyon csodálom, hogy nem tudtak igaz válásu keresztanyát találni. Önt keresztanyának el nem fogadom.” Tasnády Antal polgármester följelentette az esetet Desseswly püspöknek. Följelentésében azt is előadja, hogy Rózsa apát e jelenet után a gyermeket más nevekre keresztelte, mint a mely nevekre Tasnády né kereszteltetni akarta. Rózsa, mint mondják, már az áttérés alkalmával gorombáskodott Tasnády néval. Az ügy interpeláció alakjában a képviselőház elé kerül. Egyáltalán csodálatos, hogy ez eset Szegeden, a vallási türellem hazájában megtörténhetett.

Tary Nándor mint lapunkban már említettük a szegedi szőlők közt, tehát a város belterületéhez tartozó helyre tégláégető telepert folyamodott a városhoz, ami ellen rendőrségünk — egész helyesen — tiltakozott; f. hó 3-án volt ez ügyben a helyszíni tárgyalás, melyen tisztí főorvosunk, tűzörségünk és a közvetlen szomszédok is részt vettek. Rendőrségünk amint az előrelátható is volt, elutasító határozatot hozott. Már most kívánatos volna, hogy a tanács is magáévá tegye e jogos elutasítást.

Agyontiport földbirtokos. Egy óbecsei gazdag köztisztviselően álló földbirtokost, Pekáty Sándort szilaj lovai agyontiporták. A megrendítő esetről a következőket írják: Pekáty Sándor szenttamási gazdag földbirtokos iszonyu szerencsétlenség áldozata lett tegnap. Könnyű fogatán, mely elé két legszebb lovát fogatta, a városból kiakart hajtatni a tanyára, de még ki se ért a városból, a különben is szilaj és ijedős állatok valamitől megbokrosodtak és épen egy fordulónál oly hirtelen ragadták el a kocsit, hogy az felfordult. A szerencsétlen ember, aki maga hajtotta a lovakat, oly borzasztó helyzetbe jutott, amint

a kocsiról lefordult, hogy a lába beleakadt valahogy a gyeplőnél fogva a kocsiba és fejjel végig vágódott a földön. Így hurczolták magukkal utcákon keresztül a szilaj állatok, miközben a fejét és kezeit teljesen összetiporták. A nép szinte jajveszékelve követte a kocsit és nagynehezen sikerült a megvadult állatokat megállítani, de már ekkor Pekáty Sándornak holtra zuzódott véres tetemét szedheték ki a kocsironcok alól. A derék ember megrázó halála mindenütt nagy részvétet kelt.

Egy nagy gyár égése. Nagy tűz volt vasárnap délután Budapesten. A Nicholson-féle gépgyár égett le. Maga a gyárépület félmilió forintra volt biztosítva. Tönkre ment ezen kívül 700,000 frt ára megrendelt munka, köztük a géprészek saját mintái is amelyek elhamvadására miatt egy évig sem lehet folytatni a gyár üzemét, pedig 600 ember él a gyárban kapott munkából. A központi tűzoltósághoz az a jelentés érkezett, hogy a Nicholson-féle gyártelep a külső Váci-uton lángokban áll. Az óriási gyártelepen munkaszünet léven, szünetelt a munka és délelőtti 10 órára Bényei István, Bényei András, Zsorényi József, Prettnér és Weiszensinger nevű munkások tartózkodtak a gyár területén. A tűz támadása előtt még egy negyed órával Sajó rendőrfogalmazó békességgel tért be szemleutjában a gyári irodába, hogy megebédeljen. Ijedten rohant be hozzá nem sokára a kapus azzal a hírrel, hogy a gyár tetejéről lángok csapnak ki. A tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt. Az irodahelyiségen kívül három óra lefolyása alatt minden elpusztult, csak a füstös, kopasz falak maradtak meg. A tűz keletkezésének okát még nem tudják. Lehet véletlenség is, boszu műve is, amit az is bizonyít, hogy épp e napra esett a gyár tulajdonosa Nicholson Fülöp nevenapja. Ezt a rendőrség van hivatva kideríteni. A gyár biztosítva volt és Nicholson, a gyár tulajdonosa valódi angol flegmával nézte a nagy vagyont pusztulását.

Törvénykezés.

Egy táblabíró fegyelmi ügye. Annak idején nagy feltűnést keltett Káplány Géza szegedi kir. táblai bírónak nyílt levele, amelynek éle Selley Sándor, a szegedi kir. tábla elnöke ellen irányult. E levél miatt Káplány ellen fegyelmi eljárást indítottak. A kir. kuria kisebb fegyelmi tanácsa az ügyben május 7-re tűzte ki a nyilvános végtárgyalást, amelyen Kozma Sándor budapesti kir. főügyész lesz a vád képviselője. A vádlott táblai bírót Wolf Vilmos dr. budapesti ügyvéd fogja védelmezni.

Közgazd., ipar, kereskedelem.

Pénzüntézetek és vicinális vasutak.

A vicinális vasutak fontossága közismert dolog, minthogy tény az is, hogy nem megvetendő érdeke az államnak, hogy az országot minél több helyi érdekű vasut hálózza be. Az e téren uralkodó, meglehetősen élénk alapítási kedvet nagyban lohasztja azonban az a körülmény, hogy a szükséges törzsrészenyek nem jegyeztetnek kellő számban, mi a vasut finanszírozását leggyakrabban lehetetlenné teszi.

A pénzüntézeteken eddig ezen a téren nem sokat tettek így az ellenük e miatt felmerült panaszok jogosultnak mondhatók.

Nem csoda, hogy ily körülmények között

a helyi érdekű vasutak ügye pangásnak indult s csak elvétve találkozott egy-egy külföldi vállalkozó — mint a müncheni »Localeisenbahngesellschaft« és a »Baierische Vereinbank«, de ezek is a kik egyes vasut vállalatoknál részt vettek csakhamar kimerültek; úgy hogy igen sok szebbnél-szebb terv hever kihivetlenül.

Most hazánk egyik elsőrangú pénzüntézet melynek tevékenysége közgazdaságunk nem egy ágára hatott már éltetőleg, segítségére siet a vicinális vasutak már-már elaludni készülő ügyének. Ez intézet a »magyar leszámítoló és pénzváltóbank«, mely mint az előnyösen ismert »Magyar Pénzügy« című közgazdasági szaklap írja, közelebb elhatározta, hogy az intézet működési körét lényegesen kibővíti és többek között hosszabb törlesztésű kamatozó kötelezők kibocsátása is felvett az intézet üzleti programjába. A leszámítoló bank már üzemben lévő vicinális vasuti elsőbbségi részvényeket meg fog vásárolni és azok alapján kötelezőket kibocsátani, természetesen az intézet teljes garantiája mellett. Tekintettel ezen biztosítékra remélhető, hogy az új kötelezők mihamarabb piacra fognak találni.

Ez alkalommal felemlítjük még, hogy a magyar leszámítoló bank cégvezetője és a központi váltóüzlet főnöke Walkó Lajos számos éven át kifejtett működéséért az intézet helyettes igazgatójává neveztetett ki.

Forgalmi kimutatás 1892. ápril hóról a Szabadkai kereskedelmi és Iparbanktól Szabadkán. Pénzkészlet: a mult hóról 12646 frt 99 kr. Bevételek e hóban 536213 frt 57 kr. Összesen: 548.860 frt 56 kr. Kiadások e hóban 535,845 frt 52 kr. Maradvány 13,015 frt 04 kr.

Betétek könyvecskére: Állag a mult hóról 869,810 forint 54 kr. Betételek e hóban 43,552 frt 65 kr. Összesen 913,363 frt 19 kr. Kivételek e hóban 281,630 frt 71 kr. Maradvány 631,732 frt 48 kr.

Előlegezés: Állag a mult hóról 48,544 frt 50 kr. Előlegeztetett e hóban 4813 forint. Összesen 53,357 frt 50 kr. Visszafizetett e hóban 1,512 frt Maradvány 51,845 frt 50 kr.

Leszámítolás: a) Bankszerű váltok. Állag a mult hóról 472,080 frt 77 kr. Leszámított és visszszámított e hóban 184,995 frt 88 kr. Összesen 657,076 frt 65 kr. Visszafizetett e hóban 236,077 frt 90 kr. Maradvány 420,998 frt 75 kr. b) Hiteltulajdonosi váltok. Állag a mult hóról 41,948 frt Leszámított e hóban 11,090 frt Összesen 53,038 frt Visszafizetett e hóban 11,115 frt Maradvány 41,923 frt c) Kezességi és betáblázott kötvények. Állag a mult hóról 250,634 frt 93 kr. Kiadott e hóban 13,855 frt Összesen 264,489 frt 93 kr. Visszafizetett e hóba 3,371, frt 57 kr. Maradvány 261,118 frt 36 kr. Összes forgalom frt 1. 165, 564 frt 56 kr. Mucsy György titkár Horvátovits Ernő főkönyvezető. Aubermann Miklós pénztárnok.

Közönség köréből.*)

Tekintetes Szalay László szerkesztő urnak

Helyben.

A »Szabadság« május hó 1-én megjelent számában a »Hírek« rovatában »Tűzesel« cím alatt e kitétel: »Nem hagyhatjuk felemlítés nélkül, hogy önkéntes tűzoltóink kiktől eddig láttunk ugyan sok parádézást, a helyszínén meg sem jelentek« fordul elő.

*) E rovat alattiak díjmentesek. Szerk.

A testület 10 tagja egy tiszt vezénylete alatt naponta, esti 8 órától reggeli 6 óráig éjjeli szolgálatot teljesít, s innen magyarázható meg, hogy a 3/4 órákor kiűtött »Farkas«-féle pincze tűznél, miután az az őrség elbocsátása után 3/4 órával később üttött ki, nem jelent meg, — azonban a testület két tisztje és 6 ember a tűznél nemcsak hogy jelen nem volt, de tényleg az első biztonsági intézkedéseket meg is tették és az oltási munkánál hathatósan közreműködtek sőt a tűjelzést is egyik önkéntes tiszt adta le a hivatalos tűzoltóságnak. Ennyit az igazság érdekében.

Szabadkán 1892 évi Május hó 3-án.

Kiváló tisztelettel
Wenczel Lajos,
parancsnok.

Vasuti menetrend.

(Érvényes 1892. év május 1-től.)

Budapest—Zimony—Belgrád.

Budapest indul	2:25 éj.	7:35 r.	2:35 du.	9:50 e.
Kis-Kőrös	4:26 éj.	11:00 de.	4:57 du.	1:59 é.
Halas		11:48 de.	5:27 du.	2:55 é.
Kis-Szállás		12:14 du.	5:47 du.	3:27 é.
Kelebia		12:34 du.		3:51 é.
Szabadka	5:46 r.	1:46 du.	6:26 est.	5:20 r.
Csantavér		2:11 du.		6:12 r.
Topolya		2:34 du.	6:59 est.	6:44 r.
Hegyész-Feketeh.		2:56 du.	7:18 est.	7:16 r.
Verbász-Kula		3:16 du.	7:30 est.	7:42 r.
Ó-Kér		3:34 du.	7:46 est.	8:09 r.
Kiszács		3:51 du.	8:00 est.	8:32 r.
Ujvidék	7:31 r.	4:19 du.	8:23 est.	9:15 é.
Karloca		4:41 du.	8:39 est.	9:47 é.
Zimony erk.	8:50 r.	6:21 est.	9:47 est.	11:56 du.
Belgrád érk.	9:00 r.	7:15 est.	10:05 est.	12:30 du.

Belgrád—Zimony—Budapest.

Belgrád indul	3:02 éj.	5:22 r.	8:00 r.	2:35 du.
Zimony	3:12 éj.	6:02 r.	9:00 r.	3:08 du.
Karloca		7:14 r.	10:46 r.	5:42 est.
Ujvidék	4:39 éj.	7:37 r.	11:16 r.	6:38 est.
Kiszács			11:38 r.	7:19 est.
Ó-Kér		8:23 r.	11:55 r.	7:45 est.
Verbász-Kula		8:35 r.	12:18 du.	8:17 est.
Hegyész-Feketeh.		8:52 r.	12:36 du.	8:40 est.
Topolya		8:57 r.	1:02 du.	9:15 est.
Csantavér			1:21 du.	9:42 éj.
Szabadka	6:34 r.	9:41 r.	2:25 du.	11:00 éj.
Kelebia			2:43 du.	11:24 éj.
Kis-Szállás			10:06 r.	3:03 du.
Halas			10:26 r.	3:33 du.
Kis-Kőrös	7:46 r.		11:01 r.	4:21 du.
Budapest érk.	9:40 r.		1:10 du.	7:35 es.

Szabadka—Eszék.

Szabadka indul	5:28 reg.	2:10 délután	6:45 este
Tavankut	6:59 reg.	2:35 délután	7:16 este
Bajmok	6:24 "	2:55 "	7:42 "
N.-Militics	7:04 "	3:25 "	8:23 "
Zombor	7:42 "	3:46 "	8:51 "
Pril.-Szt-Iván	8:10 "	4:07 "	9:17 "
Szóna	8:28 "	4:21 "	9:34 "
Gombos	8:43 "	4:33 "	9:49 "
Dálya	10:18 "	5:46 "	11:29 éjjel
Eszék	11:50 déle.	7:09 este	4:52 reg.

Eszék—Szabadka.

Eszék indul	8:46 délután	8:45 reggel	11:08 éjjel
Dálya	5:08 "	9:45 "	4:20 "
Gombos	6:33 este	10:59 "	5:38 reggel
Szóna	6:51 "	11:12 "	5:51 "
Prigl.-Sz.-I.	7:10 "	11:26 "	6:07 "
Zombor	8:01 "	11:53 délután	6:42 "
N.-Militics	8:19 "	12:08 "	7:02 "
Bajmok	9:13 "	12:44 "	7:53 "
Tavankut	9:36 "	1:00 "	8:16 "
Szabadka érk.	10:09 "	1:24 "	8:50 "

Szabadka—Ó-Becse.

Szabadka indul	5:33 reggel	2:50 délután
Békova	6:00 reggel	3:18 "
O-Kanizsaszállás	6:31 "	3:50 "
Bogaras	6:54 "	4:16 "
Zenta érkezik	7:20 "	4:44 "
Zenta indul	8:04 "	5:04 "
Ada	8:40 "	5:41 "
Mohol	9:08 "	6:09 este
B.-Petrovoszellő	9:28 "	6:28 "
Ó-Becse érk.	9:55 "	6:55 "

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Egy kovács kerestetik,

aki egész évre szerződni óhajt birtokomra
Kikötöm, hogy az illető ne csak a
kovács mesterséget értse, de cséplés-
nél a gépkezelést is vezesse.

Helyét május hóban elfoglalhatja.

Bővebb értesítést lakásomon

Kiss Ábel.

Petőfy-utca 33.

Eladó koresma-üzlet.

A Hunyady-téren volt Bernát-
féle vendéglő összes felszereléssel
együtt szabad kézből eladó és rö-
g-tön átvehető.

Bővebb felvilágosítást ad a tu-
lajdonos. 3-3

Üzleti áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses
tudomására hozni, hogy Özvegy Vermes
Nándorné házából, férfiszabó üzletemet Farkas
J. fűszer kereskedő ur házába át tettem.

Továbbá van szerencsém a n. é. közön-
ség tudomására hozni, hogy készítek saját
bel és külföldi legtisztább és valószínű szö-
vetjeimből e legújabb divat szerint magyar és
német öltönyöket a legjutányosabb áron ugy-
szintén mérték után vidéki megrendelések is a
legfontosabban eszközölköttek.

Továbbá tartok kész férfi és gyermek
öltönyöket a melyek helyi készítményűek és a
legmérsékeltbb áron kaphatók.

Esedezem a n. é. közönség becses párt-
fogásáért

mély tisztelettel
Jakovcsevits Vincze
szabó mester.

Kiadó lakás és bolthelyiség.

A fűzfás és raktár utcák sarkán
egy igen alkalmas bolthelyiség mellette
egy szobával esetleg szoba nélkül is;
ugy szintén csinosan butorozott egy
földszintes és egy emeleti szoba azon-
nal kiadó.

Ugyanott **három gőzcséplő-
gép** van eladó, az egyik 10 lóerejű
Marschal-féle cséplő és Siegl-féle gőz-
mozdonygyal, a másik 8 lóerejű Hornsbi-
féle, cséplője pedig Robey és társa és
egy hat lóerejű Marschal-féle, mind
teljes jó állapotban **olcsó áron meg-
kapható.**

Bővebb értesítés nyerhető **Schreier
Hermann** háztulajdonosnál az emeleten.

WALLA JÓZSEF
cementáru-gyára, építési
anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik: GRANITTERAZZO, BETONIROZÁSOK, CSATORNÁZÁSOK, SZÖKŐKUTAK, CZEMENT-LAPOK és MOZAIKLAPOKKALI KÖVEZÉSEK elkészítésére stb.	Raktárt tart: KERAMIT-LAPOK KELHEIMI-LAPOK METTLACHI LAPOK, TERRACOTTA-ÁRUK, KŐFEDÉLPÉP, TŰZÁLLÓ TÉGLAK, KÉMÉNY-RAKVÁ- NYOKBÓL stb.
---	---

Gyári raktára a
gartenaul Portlandi
czem nt és vízhat-
lan mész-gyárnak.

KÖZGYÁRCSŐVEK

Gyári raktára a
gartenaul Portlandi
czement és vízhat-
lan mész-gyárnak.

Csakis a világhírű **zigarettapapirost** használjátok

Les Dernières Cartouches
BRAUNSTEIN FRÈRES párisi

gyárából, 65., Boulevard Exelmans.

E gyártmány a papiripa diadalra, a cigarettapapir eszményképe.

Ezen cigarettapapiros és cigarettahüvely gyári raktára:

Bécs, I. Schottenring 25.

Valódi francia cigarettahüvely a „Les Dernières Cartouches“ papirból készílte
melynek minden doboza „Braunstein Frères“ cégét viseli, Szabadkán Jó Gusztáv urná
kapható. 3-25

ZACHERLIN

vásárlásnál tessék óvatos lenni!

Vevő: „Nekem nem kell bontott
rovarpor, mert Zacherlint kértem!....
Ezen különlegességet joggal dicsérik,
mint a legjobb szert mindennemű
fogadok el!

RAKTÁRAK: Milkó S. és fiai, Farkas János, Milassin Illés, Winkler Simon, Auhermann Miklós,
Deesy D., Jóó Károly, Roth Albert, Roznovszky József, Sztolykovits Döme, Mamuzsich Antal, Gálfy
György és Frank Sándor Szabadkán. — Györfly József Halason. *—3
Minden egyéb helységekből kapható a ZACHERLIN ott, hol falragaszok hirdetik.